

Kits Primair

kinderopvang en openbaar basisonderwijs

KINDEREN

INTELLIGENTIE

TALENTEN

SAMEN

Algemeen pedagogisch beleidsplan

Voor kleurrijke wereldburgers

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1 IDENTITEIT EN KERNWAARDEN	4
1.1 <i>IDENTITEIT</i>	4
1.2 <i>KERNWAARDEN IKC'S KITS PRIMAIR</i>	4
2 ALGEMEEN PEDAGOGISCH BELEID KITS PRIMAIR	4
2.1 <i>ALGEMEEN PEDAGOGISCH BELEID</i>	4
2.2 <i>ALGEMENE DOELSTELLING VAN KITS PRIMAIR</i>	5
2.3 <i>DE PEDAGOGISCHE VISIE</i>	5
2.4 <i>VISIE OP LEREN IN EEN ONTWIKKELINGSGERICHT KLIMAAT</i>	5
2.5 <i>RICHTINGGEVENDE KADERS</i>	6
2.5.1 <i>Wettelijk en pedagogisch kader voor de kinderopvang</i>	6
2.5.2 <i>Ouderparticipatie</i>	6
2.5.3 <i>VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie)</i>	6
2.5.4 <i>Zorg in de kinderopvang</i>	7
3 PEDAGOGISCH WERKPLAN	8
3.1 <i>VEILIGHEID EN HYGIËNE</i>	8
3.2 <i>DRIE-UURSREGELING KINDEROPVANG</i>	8
3.3 <i>TEAM</i>	8
3.3.1 <i>Inzet beroepskrachten</i>	8
3.3.2 <i>Stagiaires</i>	9
3.3.3 <i>Vrijwilligers</i>	9
3.3.4 <i>Pedagogisch beleidsmedewerker /coach</i>	10
3.3.5 <i>Vaste gezichten criterium</i>	10
3.3.6 <i>Relatie kind – pedagogisch professionals en mentorschap</i>	11
3.3.7 <i>Relatie tussen kinderen</i>	11
3.4 <i>PLAATSING</i>	12
3.4.1 <i>Rondleiding en Intake</i>	12
3.4.2 <i>Wennen</i>	12
3.4.3 <i>Extra opvang</i>	13
3.4.4 <i>Ruilen van dagdelen</i>	13
3.4.5 <i>Flexibele opvang</i>	14
3.4.6 <i>Opvang in de vakanties</i>	14
3.4.7 <i>Locatieoverstijgende opvang</i>	14
3.5 <i>DAGINDELING</i>	15
3.5.1 <i>Dagritme</i>	15
3.5.2 <i>Brengen/halen</i>	15
3.5.3 <i>Tijdens schoolvakanties</i>	16
3.6 <i>SPEL EN ACTIVITEITEN</i>	16
3.6.1 <i>Inrichting</i>	16
3.6.2 <i>Spelen, vrij/begeleid spel, samen spelen</i>	16
3.6.3 <i>Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en het programma Uk & Puk 2.0</i>	16
3.6.4 <i>Ontwikkelingsstimulering baby's</i>	18
3.6.5 <i>Activiteiten 4-13 jaar</i>	18
3.6.6 <i>Buiten spelen</i>	19
3.6.7 <i>Feesten en verjaardagen</i>	19
3.7 <i>VERZORGING</i>	19
3.7.1 <i>Voeding</i>	19
3.7.2 <i>Verzorging en hygiëne</i>	20
3.7.3 <i>Ziekte</i>	20
3.7.4 <i>Slapen</i>	21
3.8 <i>ONTWIKKELING</i>	21

3.8.1 Observaties, de rol van de pedagogisch professional	21
3.8.2 Overdracht basisschool	22
3.8.3 Gedrag volgmodel Oog! op de naschoolse opvang	22
3.8.4 Meldcode kinderopvang	22
3.9 PEDAGOGISCH HANDELEN	22
3.9.1 Pedagogische visie en uitgangspunten	22
3.9.2 Corrigeren, belonen, straffen binnen de PBS aanpak	25
3.9.3 Groepsregels en –afspraken	26
3.9.4 Pesten	26
3.9.5 Kinderparticipatie	26
3.10 OUDERS	26
3.10.1 Verantwoordelijkheid	26
3.10.2 Groepsapp KidsAdmin voor de pedagogisch professional	26
3.10.3 Oudergesprekken	26
3.10.4 Oudercommissie	27
3.10.5 Klachtenprocedure	27
3.10.6 Tot slot	27

Inleiding

Voor u ligt het algemeen pedagogisch beleidsplan van Kits Primair. Dit pedagogisch beleid beschrijft onze pedagogische aanpak op onze Integrale Kindcentra (IKC's) en is gebaseerd op ons koersplan "Waar verhalen samen komen". Kits Primair wil met het bieden van kinderopvang en onderwijs op al haar locaties een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling en opvoeding van kinderen.

Dit pedagogisch beleid is voor:

- De ouders van alle kinderen die wij dagelijks begeleiden bij spelen, ontdekken, leren en ontwikkelen.
- Onze enthousiaste en betrokken pedagogisch professionals om hen een kader te bieden voor hun dagelijks werk.
- Ouders die in de toekomst overwegen van onze kinderopvang gebruik te maken.
- Pedagogisch professionals die bij Kits Primair kinderopvang willen werken zodat ze kunnen zien of onze ideeën en werkwijze bij hen passen.
- Iedereen die wil weten hoe wij over opvoeden en opgroeien van kinderen denken en door onze ideeën geïnspireerd wil worden.

Onze pedagogische ambitie is dat elk kind bij ons opgroeit tot een sociaal en weerbaar mens, die respect heeft voor zichzelf, de ander en de omgeving. Dit beleid gaat over kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar en is gebaseerd op de pedagogische visie van Kits Primair. Het pedagogisch beleid geeft richting aan het pedagogisch handelen en zorgt voor eenheid in de aanpak op alle IKC's van Kits Primair.

In hoofdstuk 1 beschrijven we de identiteit en kernwaarden van Kits Primair. In hoofdstuk 2 is het algemeen pedagogisch beleid Kits Primair opgenomen en worden de kaders, visie, uitgangspunten, doelen en werkwijze benoemd. Het algemeen pedagogisch beleid is richtinggevend voor alle IKC's van Kits Primair.

Het pedagogisch beleid wordt geconcretiseerd in het pedagogisch werkplan (hoofdstuk 3).

Naast dit algemene pedagogische beleidsplan is er een locatiespecifiek pedagogisch beleidsplan.

Herman Gebben

Directeur-bestuurder
Kits Primair

1 | Identiteit en kernwaarden

1.1 Identiteit

“Waar verhalen samenkomen”

De slogan voor de openbare IKC's is: Openbare IKC's – Waar verhalen samenkomen. Onze IKC's zijn dé ontmoetingsplaats bij uitstek, de plek waar je nieuwe verhalen leert kennen en jouw eigen verhaal verder ontwikkelt, in relatie met anderen. Vanuit gelijkwaardigheid en vrijheid ontmoet je de ander en ontmoet je mensen met verhalen vanuit de hele wereld.

Gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting zijn waarden van de Vereniging voor Openbaar Onderwijs waar we ook binnen onze stichting voor staan. Zij bieden richting bij het maken van keuzes over kinderopvang en onderwijs, samenwerking en hoe we met elkaar omgaan. Het zijn ook waarden waarop we elkaar kunnen aanspreken én waarop we aangesproken mogen worden.

Gelijkwaardigheid

Bij Kits Primair is iedereen welkom. Hoeveel we ook van elkaar verschillen, iedereen heeft recht op een gelijke behandeling, een gelijke stem en gelijke kansen. Iedereen is evenveel waard.

Vrijheid

Op onze IKC's kun je jezelf zijn en je eigen stem laten horen. Je leert zelfstandig en kritisch denken. Je neemt verantwoordelijkheid en houdt rekening met de vrijheid van de ander.

Ontmoeting

Binnen Kits Primair leren we van elkaars verschillen. We zijn nieuwsgierig naar het verhaal van de ander. We dragen zorg voor elkaar en voor onze omgeving. Op onze IKC's ontmoet je de wereld.

1.2 Kernwaarden IKC's Kits Primair

De kernwaarden van Kits Primair zijn vertrouwen en eigenaarschap. Vanuit deze kernwaarden volgen de leidende principes, kwaliteit, wereldburgerschap, professionaliteit en samenwerking. Door de volgende koersuitspraken geven wij richting aan ons handelen.

Op ieder IKC van Kits Primair krijgen kinderen kwalitatief goede opvang en goed onderwijs passend bij de ontwikkelingsmogelijkheden.

Op ieder IKC van Kits Primair ontwikkelen kinderen zich met hoofd, hart en handen tot kleurrijke, verantwoordelijke en betrokken wereldburgers.

Op ieder IKC van Kits Primair werken pedagogisch professionals professioneel en met plezier samen om iedere dag een beetje beter te worden.

Op ieder IKC van Kits Primair werken we samen met ouders en anderen die bijdragen aan de brede ontwikkeling van kinderen.

2 | Algemeen pedagogisch beleid Kits Primair

2.1 Algemeen pedagogisch beleid

Onze kerntaak is het bieden van goed onderwijs en kwalitatief hoogstaande kinderopvang aan kinderen ten dienste van en in samenwerking met de ouders. Deze kerntaak wordt met

name zichtbaar in de praktijk, dat wil zeggen in het werk van pedagogisch professionals en in de interactie en het partnerschap met ouders.

2.2 Algemene doelstelling van Kits Primair

Kits Primair stelt zich ten doel een zo breed mogelijk scala van opvangfaciliteiten te bieden voor kinderen vanaf de leeftijd van ongeveer 10 weken totdat zij de basisschool verlaten als service- en dienstverlening aan ouders, waarbij met zowel de belangen van de kinderen als hun ouders rekening wordt gehouden. In alle vormen van kinderopvang en onderwijs die Kits Primair biedt staat het pedagogisch verantwoord handelen en de ontwikkeling van het kind centraal.

2.3 De pedagogische visie

De pedagogische visie en hieruit voortvloeiend de visie op leren in een ontwikkelingsgericht klimaat zijn gebaseerd op de vier basisdoelen van Riksen-Walraven en Positive Behavior Support (PBS).

Deze basisdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar:

- Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving;
- Het bevorderen van persoonlijke competenties;
- Het bevorderen van sociale competenties;
- Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden.

Binnen onze IKC's zijn we gericht op het creëren van een omgeving die de ontwikkeling bevordert in een positieve, sociale en veilige omgeving die gedragsproblemen voorkomt. Hieraan geven wij vorm door middel van Positive Behavior Support (PBS).

Elke locatie gebruikt als uitgangspunt het algemeen pedagogisch beleid van Kits Primair, toch zullen er verschillen zijn door bijv. accenten die net anders gelegd worden, soms door inbreng van de ouders of door directie en pedagogisch professionals, zie hiervoor het Locatiespecifiek pedagogisch beleid.

2.4 Visie op leren in een ontwikkelingsgericht klimaat

Leren doe je niet alleen onder, maar ook na schooltijd en in de virtuele wereld. Leren doe je op vele manieren. De cognitieve variant, kennis verwerven, is er slechts één van. Ontdekkend leren, de kunst afkijken, participeren, oefenen, het leren door opdoen van ervaringen en gebruik te maken van alle zintuigen: juist binnen een IKC kunnen die verschillende variaties in praktijk worden gebracht. Leren gebeurt niet alleen met theoretische lesboeken en middels instructiefilmpjes op de computer, maar bijvoorbeeld ook door de samenwerking met bedrijven en verenigingen op te zoeken en anderen, zoals het verzorgingshuis of de dierenweide in de buurt. Kinderen willen uitgedaagd worden.

Het draait niet alleen om kennis, maar evengoed om vaardigheden en houdingsaspecten. We leren kinderen om de vaardigheden onderzoeken, ondernemen en ontwerpen te ontwikkelen en hoe belangrijk het is om alert in te spelen op snelle veranderingen. We leren kinderen tevens om abstract en creatief te denken en om complexe vraagstukken op te lossen. Om geleerde kennis toe te passen en ICT effectief in te zetten. Om goed samen te werken en te communiceren en om door te zetten. Kortom: zaken die je moet kunnen en weten in de 21ste eeuw.

Om aan deze opvoedingsdoelen te kunnen werken worden een aantal opvoedingsmiddelen ingezet:

- De interactie tussen pedagogisch professional en kind
- De fysieke omgeving
- De groep

- Het activiteitenaanbod
- Het spel- en leermateriaal
- De beleidsdocumenten procedures en protocollen van Kits Primair

Door het inzetten van deze middelen streven we er naar onze opvoedingsdoelen te bereiken.

Kits Primair hanteert verschillende volgsystemen om de ontwikkeling van kinderen te volgen. Op de naschoolse opvang wordt het welbevinden gevolgd door middel van Oog! op jou.

2.5 Richtinggevende kaders

2.5.1 Wettelijk en pedagogisch kader voor de kinderopvang

De Wet IKK en de Wet harmonisatie kinderopvang (beide sinds 1 januari 2018) zijn ingevoerd om de kwaliteit en toegankelijkheid van kinderopvang te verbeteren en peuteropvang gelijk te stellen aan kinderopvang. Daardoor moet peuteropvang aan dezelfde kwaliteitseisen voldoen als kinderdagverblijven. Deze eisen zijn verdeeld in vier thema's: ontwikkeling van het kind centraal, veiligheid en gezondheid, stabiliteit en pedagogisch maatwerk, en kinderopvang als vak.

De GGD gebruikt deze wetgeving bij inspecties in opdracht van gemeenten. Kits Primair hanteert dezelfde regels als basis voor de kwaliteit van hun opvang. De pedagogische doelen uit de wet vormen het kader voor het beleid en handelen van de organisatie en geven medewerkers richting bij het maken van verantwoorde keuzes die aansluiten bij de pedagogische visie.

2.5.2 Ouderparticipatie

Kits Primair streeft volgens de regels van de Wet kinderopvang naar een Oudercommissie voor iedere locatie. Daarnaast functioneert binnen Kits Primair een Centrale Oudercommissie. De Ouders hebben via de Oudercommissies invloed op het pedagogisch beleid op locatieniveau zoals vastgelegd in de reglementen voor de Oudercommissie en op organisatieniveau via de Centrale Oudercommissie.

Aangaande de volgende onderwerpen worden alle voorstellen voor advies aan de Oudercommissie voorgelegd:

- de wijze waarop Kits Primair de kinderopvang organiseert en het pedagogisch beleid;
- voedingsaangelegenheden, beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid en gezondheid;
- openingstijden;
- beleid met betrekking tot spel- en ontwikkelingsactiviteiten;
- het aanbieden van voorschoolse educatie;
- klachtenregeling;
- wijziging van de tarieven.

Daarnaast kan de (Centrale) Oudercommissie ook ongevraagd advies uitbrengen over deze onderwerpen.

2.5.3 VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie)

Het doel van de voor- en vroegschoolse educatie bij Kits Primair is om kinderen al op jonge leeftijd zodanig te ondersteunen dat zij zonder of met een minimale achterstand in het basisonderwijs kunnen starten. Dit geldt niet alleen voor de zogenaamde 'doelgroepkinderen', maar voor alle peuters. Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) vormt eveneens een speerpunt van het Onderwijsachterstandenbeleid van de Rijksoverheid en de gemeente Midden-Drenthe. Het is bedoeld voor kinderen die extra ontwikkelingsgerichte stimulans nodig hebben.

Op alle locaties van Kits Primair wordt gewerkt met het VVE-programma 'Uk & Puk 2.0'. Dit vanuit de visie dat het van groot belang is voor alle kinderen om op te groeien in een rijke stimulerende omgeving. Ter bevordering van de positieve effecten op de brede ontwikkeling van het jonge kind wordt aan alle kinderen vanaf 0 jaar het programma aangeboden.

2.5.4 Zorg in de kinderopvang

Binnen ieder IKC zijn intern begeleiders als VVE-coach werkzaam naast een pedagogisch beleidsmedewerker/VVE-coach (zie hiervoor document Coachingsplan). Deze VVE-coaches ondersteunen de pedagogisch professionals bij de groepsgerichte vroeg-signalering. Kinderen met specifieke behoeften worden besproken in de groepsbespreking om nader te bepalen wat de ontwikkelings- en ondersteuningsbehoeften zijn. De uitkomsten kunnen leiden tot een plan van aanpak of bijvoorbeeld een doorverwijzing; uiteraard altijd in overleg met ouders/verzorgers. De VVE-coach heeft samen met de mentor van het geïndiceerde doelgroepkind voorafgaand aan de plaatsing een intakegesprek met ouders. Op die manier kan er met ouders afgestemd worden wat het doelgroepkind nodig heeft om met een minimale achterstand in het basisonderwijs te kunnen starten.

De rekennorm om het aantal uren inzet VVE-coach wordt bepaald door 10 uur per geïndiceerde doelgroep peuter. Voor het aantal geïndiceerde doelgroepkinderen wordt jaarlijks de peildatum van 1 januari gehanteerd. Het aantal uren wordt per locatie ingevuld. Dus niet iedere geïndiceerde doelgroepkind hoeft 10 uur begeleiding te ontvangen. Kits Primair bepaalt jaarlijks de uren van de VVE-coach aan de hand van de geregistreerde doelgroepkinderen in KidsAdmin en legt dit schriftelijk vast zodat dit inzichtelijk is voor de beroepskrachten en ouders. Ouders kunnen het overzicht van de inzet van VE-uren opvragen bij de IKC-directeur.

3 | Pedagogisch werkplan

3.1 Veiligheid en hygiëne

Wij controleren in een continu proces de veiligheid en gezondheid door middel van de inzet van de Risicomonitor vanuit VeiligheidNL. We willen en kunnen echter niet alle risico's voor kinderen wegnemen. Kinderen ontwikkelen zich met vallen en opstaan. We vinden het belangrijk dat kinderen met aanvaardbare risico's leren omgaan.

Aan de hand van de thema's vanuit de Risicomonitor wordt een plan opgesteld en waar nodig bijgesteld. Dit veiligheids- en gezondheidsplan is inzichtelijk in het ouderportaal. Ongelukjes en bijna ongelukjes worden via Afas InSite bijgehouden, zodat we ons beleid rondom veiligheid indien nodig bij kunnen stellen.

De GGD inspecteert jaarlijks onder andere de locaties op veiligheid en gezondheid en maakt over het bezoek een rapport. Het rapport is via onze website in te zien.

Het gebouw wordt dagelijks schoongemaakt door onze facilitaire medewerkers en externe schoonmakers.

Deze werken volgens een schoonmaakprogramma. De pedagogisch professionals houden tussendoor de groepsruimte, keuken en sanitaire voorzieningen schoon en netjes.

Ten aanzien van de veiligheid in het gebouw worden ook de normen van de brandweer gehanteerd. De brandweer controleert dit regelmatig. Aan de hand van een ontruimingsplan wordt tweemaal per jaar met de kinderen geoefend, eerst zonder alarm, vervolgens met alarm. Er is dagelijks BHV geschoold personeel aanwezig in het gebouw. Ook zal het voorkomen dat er een oefening plaats zal vinden met alle overige gebruikers van het gebouw.

Op de momenten dat de pedagogisch professional alleen is op de locaties dan is de achterwacht binnen het team geregeld.

3.2 Drie-uursregeling kinderopvang

Op een aantal momenten van de dag zijn er minder pedagogisch professionals op de groep, bijvoorbeeld op momenten dat er veel kinderen slapen en medewerkers pauze nemen of aan het begin en het einde van de dag als er vaak minder kinderen zijn. Dit doen wij niet meer dan drie uur op een dag, in de wetgeving ook wel de 'drie-uursregeling' genoemd. Als we afwijken van de beroepskracht kind ratio (BKR), is minimaal de helft van het aantal vereiste beroepskrachten op de groep aanwezig.

De specifieke invulling per locatie staat beschreven in het Locatiespecifiek pedagogisch beleidsplan.

3.3 Team

3.3.1 Inzet beroepskrachten

Hoeveel pedagogisch professionals er op de groep aanwezig moeten zijn, wordt ook wel beroepskracht-kindratio genoemd, oftewel BKR. Deze BKR voor de kinderopvang geeft aan hoeveel kinderen één beroepskracht mag opvangen. Dit hangt af van de leeftijd van kinderen, het aantal aanwezige kinderen en de samenstelling van de groep.

Bij baby's van 0 tot 1 jaar mag één pedagogisch professional maximaal drie kinderen opvangen. Mochten er dus vier kinderen van tot 1 jaar zijn, dan moeten er twee pedagogisch professionals op een groep worden ingezet. Bij kinderen van 1 tot 2 jaar mag één pedagogisch professional vijf kinderen opvangen, en bij peuters tussen de 2 en 4 jaar oud

mag één pedagogisch professional maximaal acht kinderen opvangen. Zodra er op één groep kinderen uit verschillende leeftijdscategorieën worden opgevangen, wordt de BKR daar op aangepast. Voor de berekening hiervan maken we gebruik van de door de Rijksoverheid beschikbaar gestelde tool 1ratio.nl.

Op de buitenschoolse opvang mag één pedagogisch professional maximaal elf kinderen van 4 t/m 6 jaar opvangen, en bij kinderen van 7 t/m 12 jaar is dat aantal maximaal veertien.

We hanteren de wet kinderopvang. In het kader van het open deurenbeleid en tijdens activiteiten kan, conform deze regeling, afgeweken worden van het BKR. Zie hiervoor ons Locatiespecifiek pedagogisch beleidsplan. Het totaal aantal vereiste beroepskrachten blijft onveranderd.

Er wordt gewerkt volgens een vast basisrooster en zoveel mogelijk met vaste medewerkers op een eigen groep. Bij ziekte of verlof van de vaste pedagogisch professionals worden zij vervangen door een (vaste) invalkracht.

De pedagogisch professionals en invallers hebben jaarlijks een functioneringsgesprek met hun leidinggevende. Er vinden periodiek team overleggen plaats in de vorm van een locatieoverleg geleid door de IKC-directie.

Deskundigheidsbevordering en het onderhouden van deskundigheid vindt plaats d.m.v. scholing en cursusaanbod van Kits Primair voor pedagogisch professionals.

Alle medewerkers zijn op de hoogte van de Meldcode kindermishandeling en herhalen deze jaarlijks via een E-Wise module.

Al onze medewerkers beschikken over een geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en zijn ingeschreven in het personenregister kinderopvang. Door de overheid wordt de geldigheid van de VOG's door continue screening bewaakt.

3.3.2 Stagiaires

Kits Primair werkt uitsluitend met gediplomeerde pedagogisch professionals die voldoen aan de door de CAO Kinderopvang gestelde eisen. Daarnaast kunnen stagiaires op formatie worden ingezet bij ziekte van een pedagogisch professional of tijdens de vakantie van de stagiaire. De stagiaires worden formatief ingezet op de eigen locatie, wanneer ze minimaal tweedejaars (BOL-stagiaire) zijn en geschikt zijn bevonden. Bij een BBL-stagiaire werken we met het Begeleidingsplan inzetbaarheid. Een stagiaire staat niet alleen op een groep, behalve tijdens de pauzes. Er is een maximale verhouding tussen pedagogisch professionals en stagiaires (beroepskracht in opleiding) met betrekking tot hun formatieve inzet. Formatieve inzet betekent dat de stagiair meetelt in de berekening van de BKR. Het aandeel van het aantal stagiaires (beroepskracht in opleiding) dat formatief wordt ingezet is niet groter dan de helft van het minimaal aantal in te zetten pedagogisch professionals op een Kindcentrum.

Afhankelijk van hun opleiding en opleidingseisen krijgen zij, onder verantwoordelijkheid van het team, diverse taken en in toenemende mate een zekere zelfstandigheid.

3.3.3 Vrijwilligers

Op onze locaties kunnen we werken met een vrijwilliger. Vrijwilligers in de kinderopvang spelen een cruciale rol. De vrijwilliger biedt ondersteuning bij dagelijkse activiteiten: hij/zij helpt bij het organiseren en begeleiden van spelletjes, creatieve activiteiten, peutergym en educatieve programma's die de ontwikkeling van kinderen stimuleren. Hij/zij biedt persoonlijke aandacht en ondersteuning aan kinderen, helpt eventueel bij maaltijden, en zorgt ervoor dat de kinderen zich veilig en op hun gemak voelen.

Er wordt samengewerkt met het vaste personeel om een gestructureerde en veilige omgeving te handhaven. Ook helpt hij/zij bij het voorbereiden van materialen en het opruimen na activiteiten. De vrijwilliger communiceert effectief met kinderen, ouders en

personeel om een positieve en ondersteunende sfeer te bevorderen. Zie voor werkwijze ons vrijwilligersbeleid.

3.3.4 Pedagogisch beleidsmedewerker /coach

We werken aan een optimale kwaliteit van kinderopvang door de inzet van gekwalificeerde pedagogisch professionals, een pedagogisch (IKK) beleidsmedewerker/coach en VVE-coaches op al onze locaties. De pedagogisch beleidsmedewerker/coach begeleidt alle pedagogisch professionals bij de uitvoering van het pedagogisch beleid in de dagelijkse praktijk en richt zich hierbij vooral op twee pijlers: pedagogisch vakmanschap (interactievaardigheden, kennis van de ontwikkelingsgebieden van kinderen en het bijpassend pedagogisch handelen) en persoonlijk vakmanschap, zoals beroepshouding en competenties. Door middel van het bieden van ondersteuning, gericht coachen en (eventuele) inzet van videobegeleiding, werken we voortdurend aan de professie, talenten en kwaliteiten van onze pedagogisch professionals. Deze kwaliteit vertaalt zich in een ontwikkelingsgerichte kinderopvang voor uw kind(eren).

Iedere pedagogisch professional heeft 'recht' op 10 uur coaching per jaar (per fte). Voor startende pedagogisch professionals zelfs 20 uur (per fte). Daarnaast investeren wij 50 uur per locatie aan het vormgeven van het pedagogisch beleid. Kits Primair hanteert jaarlijks de peildatum van 1 januari voor het aantal uren van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach en legt dit schriftelijk vast zodat dit inzichtelijk is voor de beroepskrachten en ouders. Ouders kunnen het overzicht van de inzet van uren opvragen bij de IKC-directeur. Voor de inhoudelijke verantwoording van te behalen kwaliteitsdoelen, inzet, werkwijze en inzicht in verdeling van coachtijd verwijzen we graag naar het document *Çoachingsplan*.

3.3.5 Vaste gezichten criterium

Een 'vast gezicht' is één van de pedagogisch professionals die aanwezig moet zijn als het kind aanwezig is. Als kinderen dagelijks vaste gezichten zien, draagt dat bij aan een veilig en vertrouwd gevoel.

Voor kinderen van 0-1 jaar houdt in dat er aan deze kinderen maximaal twee vaste beroepskrachten worden toegewezen, waarvan per dag tenminste één beroepskracht aanwezig is. Bij grootte van de stamgroep met drie of meer beroepskrachten, worden er ten hoogste drie beroepskrachten toegewezen aan het kind. Op deze manier is er altijd één vast gezicht voor de baby aanwezig. Dit is belangrijk, omdat kinderen in deze leeftijd zich maximaal aan drie opvoeders kunnen hechten. Voor kinderen van 1-4 jaar geldt drie vaste beroepskrachten per kind en bij grootte van de stamgroep met drie of meer beroepskrachten geldt een maximum van vier beroepskrachten die aan het kind worden toegewezen. Dit geldt niet voor kinderen die flexibel komen.

Als een pedagogisch professional door bijvoorbeeld vakantie, verlof of ziekte wat langer niet aanwezig is, zoeken wij zoveel mogelijk naar een vaste vervanger. Bij langer dan vier weken afwezigheid van de vaste medewerker, zullen we het personeelsrooster van de groep aanpassen zodat het vaste gezichten criterium opnieuw geborgd is. Op het informatiebord kun je zien welke pedagogisch professionals er op welke dag op de groep aanwezig zijn.

Om te zorgen voor de emotionele veiligheid en stabiliteit voor het kind en de groep, zoeken we bij het inzetten van een tijdelijk vast gezicht eerst naar een 'vertrouwd gezicht'. Dit is een collega van dezelfde groep, dezelfde locatie of een vertrouwde invalkracht die de groep al kent. Lukt dat niet? Dan zorgen we dat het tijdelijke vaste gezicht de kinderen en het ritme van de groep goed leert kennen, door een korte onboarding aan te bieden. De andere vaste pedagogisch professionals van de groep, zorgen ervoor dat de kinderen op hun eigen tempo en manier gewend raken aan het nieuwe vaste gezicht. Zo sluit het nieuwe vaste gezicht ook goed aan bij de behoefte van de kinderen. We hanteren op alle groepen een vaste dagindeling met eetmomenten, slaapmomenten, het aanbieden van activiteiten en naar

buiten gaan. Dit zorgt voor structuur en duidelijkheid bij een kind. Ook hebben we kleine rituelen door de dag heen.

3.3.6 Relatie kind – pedagogisch professionals en mentorschap

Een basisvoorwaarde voor goede opvang is dat een kind zich veilig voelt. De relatieopbouw tussen kind en pedagogisch professionals wordt gestimuleerd door een open en positieve houding, communicatie, actief luisteren, oprechte aandacht, sensitiviteit en een respectvolle manier van omgaan met elkaar. We vinden het belangrijk geborgenheid te bieden, ruimte te geven, een rijke, uitdagende omgeving te creëren, te stimuleren en de kinderen zich welkom te laten voelen. Ieder kind is anders en vraagt een andere benadering. De pedagogisch professionals willen hier zo goed mogelijk op in spelen.

Aan ieder kind is een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch professional die werkt op de groep van het kind en de ouders worden op de hoogte gebracht wie de mentor van hun zoon/dochter is. Dit is tevens zichtbaar in het ouderportaal. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Er is geen wettelijk maximumaantal kinderen per mentor vastgesteld. Ieder jaar nodigt de mentor de ouders uit voor een gesprek over de ontwikkeling van hun zoon/dochter, aan de hand van ons ontwikkelingsvolgsysteem. Verder heeft de mentor regelmatig, tijdens informele momenten, contact met de ouders over het welbevinden en het gedrag van het kind. Gesprekken kunnen ook op initiatief van de ouders plaatsvinden.

In de naschoolse opvang is de mentor ook het aanspreekpunt van het kind. Mentoren nodigen jaarlijks ouders uit om over het welbevinden en het gedrag van hun zoon/dochter, aan de hand van het gedrag volgmodel Oog! te spreken.

3.3.7 Relatie tussen kinderen

De relatie tussen de kinderen wordt gestimuleerd door samen te spelen, of aan activiteiten deel te nemen in de grote of kleine groep of samen met kinderen uit andere groepen en door bij conflicten de kinderen mee te laten denken over oplossingen. Normen en waarden spelen daarbij een belangrijke rol. Wanneer je met elkaar praat, luister je naar elkaar, laat je elkaar uitspreken en kijk je elkaar aan, dit is een vorm van betrokkenheid en beleefd zijn. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen rekening leren houden met elkaar, ook met kinderen in verschillende leeftijden.

Vrijheid

Vanuit de vier pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven is het pedagogisch gezien voor kinderen van belang om naast de veiligheid en vertrouwde omgeving die opvang binnen de eigen stamgroep/basisgroep biedt, ook mogelijkheden te krijgen om nieuwe situaties te ontdekken en activiteiten samen met bijvoorbeeld andere leeftijdsgenootjes te doen. Een mogelijkheid om kinderen deze extra uitdaging te bieden is het spelen op andere groepen. Dit biedt mogelijkheden op het gebied van zowel persoonlijke als sociale ontwikkeling. Wanneer kinderen de keuze hebben in andere stam-/basisgroepen te spelen, biedt dit de mogelijkheid aan het kind om te leren omgaan met de verschillende aspecten van veiligheid (ruimte, groepsklimaat, pedagogisch professionals, enz.). Het kind heeft eveneens de mogelijkheid op eigen initiatief in een veilige situatie de uitdaging aan te gaan en zodoende te ontdekken. Als pedagogische medewerkers inschatten dat deze mogelijkheid passend is bij de ontwikkeling, de behoefte en het welzijn van een individueel kind, zullen de ouders hierover geïnformeerd worden. De mogelijkheden buiten de stamgroep worden alleen aangeboden wanneer ouders en kinderen hiervoor open staan.

De kinderen zijn in de gelegenheid, alleen als zij dit zelf willen, om bij de andere groep aan te sluiten en/of aan activiteiten in andere groepsruimtes deel te nemen of te spelen in de daarvoor ingerichte gangen of speelplaatsen. Overgang van de ene groepsruimte naar de

andere vindt altijd in overleg en met toestemming van de pedagogisch professionals plaats om goed toezicht mogelijk te maken.

De kinderen en de pedagogisch professionals kennen elkaar op de locaties. Pedagogisch professionals zijn op alle groepen bekend, doordat er bijvoorbeeld samen buiten gespeeld wordt, zij regelmatig of structureel op andere groepen werken of door samenvoeging van groepen op rustige dagen en soms aan het begin en einde van de dag.

Pedagogisch professionals weten bij welke stamgroep of basisgroep kinderen thuishoren en registreren op de aanwezigheidslijst wanneer een kind in de andere stam-/basisgroepsruimte verblijft of aan een activiteit in een andere groepsruimte deelneemt. Het is eveneens mogelijk dat een kind op de andere stam-/basisgroep blijft eten en drinken, wanneer het kind dit zelf aangeeft of wanneer de pedagogisch professionals ervaren dat dit voor het welbevinden van het kind goed is. Voor het terugkeren op de stam-/basisgroep is altijd gelegenheid.

Activiteiten

Naast de activiteiten op de groep, worden per locatie activiteiten aangeboden. De activiteiten vinden op wisselende groepen plaats, waarbij deelname vanuit de hele locatie mogelijk is.

De inrichting van de ruimtes houdt rekening met het open deurenbeleid, waardoor een meer thematische inrichting per groep mogelijk is. In iedere ruimte kunnen specifieke activiteitenplekken ingericht zijn.

De locatie kan mede door het open deurenbeleid een zeer gevarieerd totaalaanbod leveren qua inrichting, speelattributen en activiteiten aanbod. Het is mogelijk dat de kinderen voor activiteiten de locatie verlaten.

3.4 Plaatsing

3.4.1 Rondleiding en Intake

Wanneer ouders belangstelling hebben voor kinderopvang, dan worden ze vanuit het IKC uitgenodigd voor een kennismaking en rondleiding. De rondleiding wordt verzorgd door de IKC-directie of een pedagogisch professional.

Het aanmelden en plaatsen van kinderen gebeurt altijd via de administratie kinderopvang. Na de aanmelding geeft de administratie de informatie door aan de pedagogisch professional van het IKC. Nadat de plaatsing is afgerond, worden de ouders samen met het kind uitgenodigd op de locatie voor een intakegesprek. Tijdens dit gesprek leggen wij de basis voor een vertrouwensrelatie tussen ouders of verzorgers en het IKC. Centraal binnen het intakegesprek staat de uitwisseling van informatie over de verzorging en opvoeding van het kind en het noteren van deze belangrijke gegevens. Ook maken wij tijdens dit gesprek afspraken over de wendagen.

3.4.2 Wennen

Vanuit pedagogisch oogpunt vinden wij het belangrijk dat het kind de tijd heeft om te wennen op de groep waar het wordt geplaatst of naar wordt overgeplaatst. Bij plaatsing wordt in overleg met ouder/verzorger gekeken hoe het wennen vormgegeven kan worden. Per kind wordt gekeken welke termijn nodig is. Voor het contract ingaat, is er de mogelijkheid om de week ervoor gebruik te maken van een wencontract. Zie hiervoor het document Procedure wennen van kinderen met een wenovereenkomst.

De eerste kennismaking is belangrijk voor:

- het kind, om veilig en vertrouwd te raken met de pedagogisch professionals en omgeving;
- de ouders, om te wennen aan de nieuwe situatie;

- de pedagogisch professionals, om een beeld te krijgen van het kind.

Voor de wenperiode is het van belang dat al deze partijen goed voorbereid zijn. Een voorbeeld van een goede voorbereiding is dat wanneer een kind alleen nog borstvoeding heeft gehad, het thuis al oefent met de fles. Op die manier confronteer je het kind niet met nog meer veranderingen. Een ander voorbeeld van een goede voorbereiding is het creëren van herkenning bij het kind als het gaat om slaap- en eetgewoontes of het meegeven van een vertrouwde knuffel en/of speen.

De eerste keer van wennen kan bestaan uit een uurtje met ouder en een uurtje zonder ouder. De tweede keer zal het kind wat later komen dan de andere kinderen en niet langer dan een half dagdeel komen spelen. Na deze ochtend zal het kind een hele dag komen, bijvoorbeeld van 09.00-16.00 uur op het kinderdagverblijf, zodat er tijd en aandacht is voor de overdracht met de ouder. De totale wenperiode zal variëren van één tot drie dagen. Bij het ene kind is de gewenningstijd kort, bij het andere kind wat langer. Wij weten uit ervaring dat we er toch de tijd voor moeten nemen. Forceren werkt nadelig voor het gewenningsproces. Het kind mag de tijd en ruimte hebben om zijn gevoelens en emoties te verwerken. Wij vinden het dan ook van groot belang dat de ouders tijdens de wenperiode steeds in de gelegenheid zijn om het kind eventueel op te halen. Het belang van het kind staat immers voorop.

Dagelijks kunnen per stam- of basisgroep maximaal 2 kinderen gelijktijdig toegevoegd worden om te wennen.

Ook als een kind vanuit de dagopvang naar de peutergroep of naar de BSO gaat gaan we wennen. Tussen de pedagogisch professionals van de desbetreffende groepen worden wenaafspraken gemaakt.

Tijdens het eindgesprek van de dagopvang met de ouders zal de pedagogisch professional van de BSO aansluiten voor een intake voor de BSO. Tevens zal het kinddossier van de dagopvang naar de BSO gaan.

Pedagogisch professionals hebben ervaring met de wenprocedure, zij weten dus dat het voor de meeste ouders ook wennen is om het kind op een kinderopvang achter te laten. Daarom vinden wij het gewenst dat ouders en pedagogisch professionals, tijdens de wenprocedure, telefonisch en/of via het ouderportaal contact onderhouden om te laten weten hoe het met het kind gaat.

3.4.3 Extra opvang

Een kind komt op vaste dagen naar het IKC. Daarnaast is mogelijk om een extra dag(deel) aan te vragen. Een extra dag(deel) kan alleen worden toegekend als er geen extra inzet van personeel nodig is.

Opvang tijdens een extra dag(deel) vindt bij voorkeur op de eigen stam-/basisgroep plaats, maar indien dit niet mogelijk is, kan het in overleg op een andere groep. Een extra dag kan aangevraagd worden via het ouderportaal.

3.4.4 Ruilen van dagdelen

Het ruilen van dagdelen kan alleen worden toegekend als er geen extra inzet van personeel voor nodig is. Eventueel kan in overleg ook worden uitgeweken naar een andere groep. Een product kan alleen geruild worden tegen hetzelfde product. Ruiling kan alleen binnen het lopende kalenderjaar plaatsvinden. Ruilen bij flexibele opvang is niet mogelijk. Ruilen voor de peuteropvang kan alleen op de dagdelen dat peuteropvang aangeboden wordt. Op tijd afgemelde opvang worden omgezet naar ruiluren. Op 1 januari komen de ruiluren van het voorgaande kalenderjaar te vervallen. Een ruiling kan aangevraagd worden via het ouderportaal.

3.4.5 Flexibele opvang

Flexibele opvang kan alleen nog worden toegekend op basis van beschikbaarheid. In principe wordt uw kind opgevangen op zijn/haar eigen stamgroep, maar in het geval van een flexibele overeenkomst kan er door de planning gekozen worden uit te wijken naar een andere groep i.v.m. een optimale planning van leidster – kind ratio.

De haal- en brengtijden bij flexibele opvang kunnen afwijken van de reguliere tijden en worden vastgelegd in de overeenkomst van het kind. Op het moment dat u uw kind buiten de reguliere tijden haalt of brengt, willen wij u verzoeken de overdracht aan de pedagogisch professionals zo kort mogelijk te houden in verband met het dagritme op de groep.

3.4.6 Opvang in de vakanties

Opvang tijdens de schoolvakanties is alleen mogelijk per dagdeel: 7.30 tot 12.30 en van 12.30 tot 17.00 of 18.00 uur. In overleg is opvang vanaf 7.00 uur mogelijk.

In de schoolvakanties vindt de opvang plaats vanuit vier hoofdlocaties. Welke vakantielocatie uw kind bezoekt is opgenomen in het contract.:

- IKC G.A.de Ridder in Beilen
- IKC Prinses Margriet in Smilde
- IKC de Bosvlinder in Hooghalen
- IKC Groene Borg in Westerbork

Voor vakanties is het belangrijk tijdig aan te geven of het kind wel of niet komt. Brengen kan tot 9.00 uur en halen tussen 12.30 en 13.00 uur en vanaf 16.30 uur.

3.4.7 Locatieoverstijgende opvang

Tijdens schoolvakanties en op andere schoolvrije dagen, zoals marge-/studiedagen of bij een klein aantal kinderen, kan incidentele locatieoverstijgende opvang plaatsvinden doordat BSO's worden samengevoegd. Voorwaarde hiervoor is wel dat ouders hier van tevoren van op de hoogte worden gesteld, zodat zij weten wanneer hun kind op welke locatie gebracht en gehaald kan worden. Kits Primair streeft ernaar de locatieoverstijgende opvang voor de kinderen zoveel mogelijk op een vaste locatie te laten plaatsvinden.

Met deze mogelijkheid tot samenvoegen, bieden we de kinderen meer gelegenheid tot contact en spel met (andere) leeftijdsgenoten en mogelijkheden voor ontwikkeling op het gebied van de vier pedagogische basisdoelen. Om de emotionele veiligheid te waarborgen, streven we ernaar een voor de kinderen bekende pedagogisch professional in te roosteren op de locatie waar de locatieoverstijgende opvang plaatsvindt. Mocht dit onverhoopt niet mogelijk zijn, zorgen we voor emotionele veiligheid doordat de pedagogisch professionals extra aandacht hebben voor de kinderen van de andere locatie en hun welzijn en maken de kinderen bekend met het ritme en de belangrijkste rituelen van de locatie. Ook zorgen we voor een overdracht van bijzonderheden over specifieke kinderen of de groep naar de pedagogisch professionals van de ontvangende BSO, zeker in het geval van bijzondere medische omstandigheden. De pedagogisch professionals van de ontvangende locatie hebben via KidsAdmin inzicht in de kindgegevens.

De kinderen worden bij binnenkomst ontvangen door de pedagogisch professional. De pedagogisch professional draagt er zorg voor dat ieder kind weet in welke basisgroep hij/zij zit.

3.5 Dagindeling

3.5.1 Dagritme

Dagritme draait om duidelijkheid. Dankzij een vast dagritme weten alle kinderen op onze KDV groepen waar ze aan toe zijn en wat ze kunnen verwachten. Onderdelen van het dagritme van de kinderopvang groep en peuteropvang groep zijn:

Ontvangen en begroeten	T – SE
Vrij spel met ontwikkelingsmateriaal	T – SE – M – R
Kring of spelactiviteit gr/kl groep	T – SE – M – R
Tafelmoment: fruit en drinken	T – SE
Voorlezen	T – SE
Verschonen, jassen aan	T – SE
Buitenspel	T – SE – M – R
Handen wassen	T – SE
Tafelmoment: brood en drinken	T – SE
Liedjes zingen	T – SE – M
Verschonen / slapen / snoezelen / tafelspelletjes	T – SE – M
Kleine groepsactiviteit peuters	T – SE – M – R
Tafelmoment: drinken en cracker	T – SE
Voorlezen en/of zingen	T – SE – M
Verschonen / Vrij spel binnen of buiten	T – SE – M – R

T = Taalontwikkeling (Talige activiteiten, zoals voorlezen, gesprekjes, taalspelletjes, enz.)

SE = Sociaal-emotionele ontwikkeling (Zelfstandigheid, samen spelen, delen, helpen, enz.)

M = Motorische ontwikkeling (Fijne en grote motoriek, zintuigspelletjes, exploreren, enz.)

R = Rekenontwikkeling (Rekenprikkels, zoals tellen, meten, ruimtelijke oriëntatie, enz.)

Kinderen kunnen natuurlijk ook buiten de vastgestelde tijden eten of slapen.

In principe wordt het dagritme aangehouden, maar in het kader van kansen creëren en kansen grijpen, zal het dagritme aan de behoefte en belangstelling van de kinderen aangepast worden.

Onderdelen van de naschoolse opvang middag zijn:

Gezamenlijk eten en drinken, buitenspelen, activiteiten doen individueel of in de grote groep, uitstapjes maken.

3.5.2 Brengen/halen

Als de kinderen door anderen worden opgehaald dan de ouders/verzorgers, moet dit altijd van tevoren doorgegeven worden. We geven de kinderen nooit mee aan onbekenden zonder dat we daarvoor toestemming hebben van de ouders! Als er niets bekend is bij de pedagogisch professionals zal er eerst contact worden opgenomen met de ouders om toestemming te krijgen. Kinderen die 's morgens vanuit de voorschoolse opvang naar het basisonderwijs gaan of 's middags vanuit het basisonderwijs naar de naschoolse opvang gaan, doen dit vanaf groep 3 zelfstandig.

Bij afwijkingen in de breng- of haaltijd, bijvoorbeeld in verband met een bezoek aan de huisarts of afwezigheid door ziekte, meldt de ouder van een kind dat voor- en/of naschoolse opvang afneemt tevoren aan het servicebureau (0593-535101) of via het ouderportaal dat een kind afwezig is of later komt.

3.5.3 Tijdens schoolvakanties

In de schoolvakanties zijn de dagen wat langer voor de kinderen op de naschoolse opvang. We werken dan vaak met thema's. Binnen Kits Primair wordt Lifestyle ingezet voor het ontwikkelen en uitvoeren van het thematische aanbod in de schoolvakanties. Rond een bepaald thema worden ook activiteiten bedacht door de pedagogisch professionals. Elke dag wordt een activiteit aangeboden aan de kinderen. De kinderen zijn vrij om hieraan mee te doen. Kinderen mogen zelf ook ideeën inbrengen.

3.6 Spel en activiteiten

3.6.1 Inrichting

Wij creëren in onze leefruimtes verschillende hoeken/activiteitenplekken. We hebben bijvoorbeeld leeshoeken, bouwhoeken, tuthoeken, huishoeken, constructiehoeken, rustplekken, spelplekken, knutselplekken, enz. Hoeken/activiteitenplekken zijn afgebakende situaties waarin kinderen samen kunnen kiezen voor specifiek spel.

Daarnaast bieden we ontwikkelingsgericht materiaal aan, afgestemd op de behoefte en leeftijd van kinderen. Er is voor de creatieve ontwikkeling materiaal om te knutselen, tekenen of verven. Kinderen op de naschoolse opvang kunnen dit zelfstandig pakken. Op de kinderopvang en peuteropvang gaat dit eveneens zoveel mogelijk zelfstandig, maar waar nodig onder begeleiding.

Het gebruik van audio binnen Kits Primair kan op verschillende manieren bijdragen aan de ontwikkeling en het welzijn van jonge kinderen. Muziek, verhalen en rustgevende geluiden kunnen een positieve invloed hebben op de sfeer in de groep en kunnen kinderen ondersteunen in hun emotionele en cognitieve ontwikkeling. Denk hierbij aan het gezamenlijk luisteren naar kinderliedjes, het voorlezen van verhalen of het afspelen van natuurgeluiden tijdens rustmomenten.

Het is echter van groot belang om zorgvuldig om te gaan met het soort audio dat wordt aangeboden. Het gebruik van een radiozender als achtergrondmuziek raadt Kits Primair af. Radiozenders zenden doorgaans een breed scala aan muziek, nieuws en reclameboodschappen uit, die niet specifiek zijn afgestemd op de behoeften van jonge kinderen. Deze continue stroom van geluid kan bij kinderen overprikkeling veroorzaken. Dit houdt in dat het geluidsniveau en de variatie aan prikkels kunnen leiden tot onrust, concentratieproblemen en een verhoogde spanning binnen de groep.

3.6.2 Spelen, vrij/begeleid spel, samen spelen

De kinderen kunnen vrijspelen of aan begeleid spel meedoen. Ze kunnen samen spelen of juist even alleen. Pedagogisch professionals stimuleren en faciliteren het spel van de kinderen waar nodig. Naast de eigen groepsruimte, maken we gebruik van meerdere ruimtes binnen het IKC zoals het speellokaal. Hier worden gerichte activiteiten aangeboden. Er is altijd toezicht van pedagogisch professionals tijdens het spelen in het speellokaal. Er wordt gebruik gemaakt van klein hanteermateriaal en van de banken en matten. Voor het groot gymmateriaal zijn de pedagogisch professionals niet bevoegd. Ook de kinderen blijven hiervan af. Kinderen dragen gymschoenen of gaan op blote voeten in verband met het risico op uitglijden.

3.6.3 Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en het programma Uk & Puk 2.0

Vanaf de geboorte bezoekt uw kind het consultatiebureau. Het consultatiebureau kan vanaf 18 maanden beoordelen dat uw kind wat extra ondersteuning in zijn ontwikkeling kan gebruiken. Uw kind krijgt dan een VVE-indicatie (doelgroepkind). Doelgroepkinderen vanaf 2,5 jaar wordt extra ondersteuning geboden om onderwijsachterstanden voor de start in

groep 3 van het basisonderwijs te verminderen of zelfs op te heffen. Doelgroepkinderen krijgen tenminste 960 uur gerichte ondersteuning in de periode van 2,5 tot 4 jaar. Dit organiseren we door op alle locaties van Kits Primair, tijdens de schoolweken, een aanbod voorschoolse educatie aan te bieden van 16 uur per week. Doelgroepkinderen kunnen hierdoor 4 dagdelen per week gebruik maken van peuteropvang. Twee dagdelen worden volledig gefinancierd door de gemeente Midden-Drenthe. Al onze pedagogisch professionals zijn VVE-gecertificeerd of worden zo snel mogelijk opgeleid als ze in dienst treden om op de peutergroep te kunnen werken (zie ook document Opleidingsplan VVE).

Ontwikkelingsgericht werken

Het activiteitenprogramma Uk & Puk 2.0 zet in op de volgende uitgangspunten en kernbegrippen, spelen is ontdekken en spelen is groeien. Daarom staat spelen centraal in Uk & Puk 2.0. Alle activiteiten zijn geschikt voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Natuurlijk draait het bij Uk & Puk 2.0 niet om lesjes geven en lesjes leren. Uk & Puk 2.0 biedt situaties aan, waarin baby's, dreumesen en peuters nieuwe ervaringen en vaardigheden op kunnen doen, door actief bezig te zijn en lekker te spelen. Kinderen mogen meedoen aan activiteiten, ze hoeven niet. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Het kind bepaalt onder invloed van behoefte, belangstelling, ontwikkeling en betrokkenheid of het deelneemt aan activiteiten. De pedagogisch professional kan dit beïnvloeden door de activiteit zo uitdagend en boeiend mogelijk te brengen en deze met herhaling aan te bieden. De ruimte wordt zoveel mogelijk thematisch ingericht, denk aan een thematafel, materialen en speelgoed dat aansluit bij een thema en de inzet van de pop Puk. In de meeste situaties doen de kinderen uit zichzelf enthousiast mee.

In de kinderopvang en de peuteropvang wordt aandacht besteed aan verschillende thema's en vieringen. De themakalender wordt jaarlijks opgesteld. Er worden 5 Puk thema's gekozen en opgenomen in de themakalender, de duur van een thema is 6 weken. Ieder thema wordt voorbereid door de pedagogisch professionals. Alle kinderen worden gestimuleerd in hun ontwikkeling, maar de doelgroepkinderen worden binnen de extra uren gericht gestimuleerd in hun ontwikkeling, door het volgen van de ontwikkeling van de kinderen en het vervolgens gericht afstemmen van het aanbod en de activiteiten door de pedagogisch professionals.

Een aantal vaste themawoorden wordt aangeboden om op deze wijze de woordenschat van kinderen te stimuleren en te vergroten. De ouders worden (door middel van de themabrief) op de hoogte gebracht van het thema dat wordt aangeboden. We geven soms ook tips mee, hoe u zelf thuis op het thema in kunt spelen. Soms worden ouders ingeschakeld om mee te helpen de themamaterialen te verzamelen.

Het programma gaat uit van kansen creëren en kansen bieden. Kansen creëren: Dit is het beredeneerd aanbod van activiteiten o.a. uit het Puk- programma. Kansen grijpen: Dit zijn 'toevallige' activiteiten aansluitend bij de behoefte en de belangstelling van de kinderen op dat moment en in die situatie.

De taalontwikkeling wordt gestimuleerd door voorleesactiviteiten, het zingen van liedjes, het opzeggen van versjes en het talig ondersteunen van activiteiten. Interactie met en actieve inbreng van het kind staat hierbij centraal. Op het gebied van taalontwikkeling streven wij de volgende doelen na:

- Een positieve houding ten opzichte van de thuistaal van het kind waarbij rekening gehouden wordt met de ontwikkeling van Nederlands als tweede taal en het actief kunnen gebruiken van opgedane taalvaardigheden.
- Het uitbreiden van de woordenschat (BAK-lijst) waarbij in het aanbieden gebruik gemaakt wordt van de theorie van Verhallen.
- Op een effectieve en sociale manier met een ander kunnen communiceren.
- Aandacht voor ontluikende geletterdheid als boekoriëntatie en verhaalbegrip.

- Door het stellen van denkvragen, het vervolgens analyseren en het inspelen op de reactie van het kind, stimuleren we denkgesprekken (denk stimulerende gespreksmethode).

Voorts is er veel aandacht voor gezond gedrag, gezonde voeding en biedt het samen eten veel mogelijkheden om de sociale vaardigheden van de kinderen te versterken. Er worden veel herhaalde activiteiten uitgevoerd van het VVE-programma Uk & Puk 2.0. Door te herhalen zien we dat vooral de taalontwikkeling hierdoor een extra stimulans krijgt en de doelen eerder worden gerealiseerd.

Sociaal- emotionele ontwikkeling kan enkel plaatsvinden als er sprake is van veilige gehechtheid tussen pedagogisch professional en kind en emotioneel welbevinden van het kind. Hierbij is de interactie tussen pedagogisch professional en kind van groot belang. Het bekijken en imiteren van de pedagogisch professional en leeftijdsgenoten en de daaruit voortkomende wederkerigheid zorgt voor een emotionele band. De ontwikkelingsdoelen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling bij Kits Primair zijn gericht op:

- Het omgaan met eigen gevoelens.
- De omgang met pedagogisch professionals.
- De omgang met andere kinderen.

De motorische en zintuigelijke ontwikkelingsdoelen worden gestimuleerd door kinderen de gelegenheid te bieden zoveel mogelijk verschillende motorische vaardigheden te ontwikkelen, te oefenen en zintuigelijke ervaringen op te doen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat dagelijkse activiteiten en spel onder invloed van en in samenspel met zintuigelijke ervaringen de motoriek ontwikkelen.

Bij de rekenkundige ontwikkeling worden de kinderen op speelse wijze in aanraking gebracht met rekenen. De rekenkundige doelen (ontluikende gecijferdheid) zijn gericht op:

- Omgaan met de telrij.
- Omgaan met hoeveelheden.
- Omgaan met getallen.
- Meten en meetkunde.

3.6.4 Ontwikkelingsstimulering baby's

Voor baby's is het belangrijk dat ze zoveel mogelijk ervaringen opdoen met hun zintuigen. Een baby proeft, kijkt, ruikt, tast, luistert en doet zo kennis op over de wereld om hem heen. De motorische ontwikkeling speelt hierin een grote rol. Door te doen (ontdekken) ervaart en beleeft een baby zijn eigen lichaam en de nabije omgeving.

Vaste routines zijn erg belangrijk voor baby's, deze geven een gevoel van veiligheid en houvast. Vanuit dat wat het kind kent, kan er steeds iets nieuws worden toegevoegd om bij te leren. De activiteiten die worden ingezet vanuit het programma Uk & Puk 2.0 zijn gericht op de belevingswereld van de baby en geven hem de kans om nieuwe ervaringen op te doen. Bij elk thema hanteren we een zogenaamd schattenmandje waarin voorwerpen passend bij het thema zitten. De pedagogisch professional verwoordt daarbij wat de baby doet, ze bemerkt hoe de baby reageert en waar de belangstelling naar uitgaat.

3.6.5 Activiteiten 4-13 jaar

Binnen de locatie wordt een gevarieerd activiteitenaanbod aangeboden waaraan kinderen uit verschillende basisgroepen gezamenlijk kunnen deelnemen. Voor de naschoolse opvang

(BSO) is een specifiek en doelgericht programma ontwikkeld, waarin aandacht wordt besteed aan zowel de ontwikkeling van het kind als aan ouder- en kind participatie.

Tijdens de schoolperiodes tussen de vakanties wordt jaarlijks gewerkt met vijf vastgestelde thema's. Deze thema's vormen de basis voor het activiteitenaanbod en worden ontwikkeld door LifeStyle. De invulling van de thema's vindt plaats aan de hand van een vooraf gepresenteerde BSO-boom, waarmee wensen en ideeën van ouders, kinderen en medewerkers worden geïnventariseerd. Op basis van deze input stelt LifeStyle een activiteitenprogramma samen dat aansluit bij de doelgroep en bij de leergebieden binnen het beredeneerd aanbod van de organisatie. De ervaring leert dat de thema-activiteiten breed worden gedragen en een hoge mate van betrokkenheid bij de kinderen oproepen. Deelname aan de activiteiten is vrijwillig, zodat kinderen eigen keuzes kunnen maken die aansluiten bij hun interesses en behoeften.

Naast het reguliere dagprogramma worden er structureel vakantieprogramma's aangeboden. Deze programma's worden eveneens ontwikkeld door LifeStyle en sluiten aan bij de leergebieden van het beredeneerd aanbod. Het activiteitenaanbod binnen zowel het reguliere als het vakantieprogramma is divers en omvat de volgende leergebieden: kunst, cultuur en erfgoed/ sport en welzijn/ creatieve vorming/ natuur, techniek en wetenschap/ multimedia. Hiermee wordt beoogd kinderen in staat te stellen hun talenten op een eigen en passende wijze te ontwikkelen.

Computers worden door kinderen bewust en gecontroleerd gebruikt op de naschoolse opvang. De pedagogisch professional is nauw betrokken bij het gebruik van de computer. Er wordt een bewuste keuze gemaakt welke programma's op de computer gebruikt kunnen worden. Software met de leeftijds aanduiding vanaf 12 jaar wordt niet gebruikt. Wij zien erop toe dat er een goed evenwicht is in het spel van kinderen.

3.6.6 Buiten spelen

Met de kinderen gaan we iedere dag naar buiten. We vinden het belangrijk dat de kinderen een "frisse neus" halen, het is gezond en buiten is er veel te ontdekken en te ontwikkelen. Kinderen kunnen zich dan uitleven. Voor oudere kinderen vanaf ca. 8 jaar mogen zelfstandig buiten spelen op het plein, mits ouders daarvoor schriftelijk toestemming hebben gegeven. Onze buitenruimtes zijn specifiek ingericht voor spel en ontdekken. Er is ruimschoots speelmateriaal aanwezig om zich buiten te vermaken.

3.6.7 Feesten en verjaardagen

Rituelen zijn de ankers in de dagelijkse situatie van het IKC. Feesten en verjaardagen horen daarbij. De verjaardagen van de kinderen worden in de groep gevierd door slingers op te hangen en te zingen voor de jarige.

Verder besteden we aandacht aan speciale feestdagen om op deze wijze een gezellige ontmoeting te hebben met ouders en kinderen samen.

3.7 Verzorging

3.7.1 Voeding

Op het IKC zorgen we voor gezonde evenwichtige voeding, conform het Voedingscentrum.

Voor baby's zorgen ouders zelf voor (fles-)voeding en zorgen wij voor fruithapjes. In overleg met ouders bouwen we fles en/of borstvoeding af en vervangen dit steeds meer door het wennen aan echte maaltijden. Indien uw kind gebruik maakt van vroege opvang vanaf 7.00 uur kan uw kind ontbijten op locatie (van 7.00 tot 7.15 uur)

Wanneer er kinderen zijn met allergieën dan geven de ouders dit schriftelijk door en bespreken dit bij de intake. Indien nodig kunnen ouders alternatieve voeding meegeven.

We verzorgen voor alle kinderen op de kinderdagopvang en de peuteropvang een lunch. 's Avonds eten de kinderen thuis een maaltijd. Vanuit pedagogische oogpunt vinden we het belangrijk dat dit binnen het gezin plaatsvindt.

3.7.2 Verzorging en hygiëne

De jongste kinderen worden gedurende het verblijf op gezette tijden verschoond, vaak na elke maaltijd of wanneer ze naar of uit bed komen en zo nodig tussendoor. Ouders nemen zelf luiers van huis mee naar de kinderopvang en de peuteropvang, zodat het kind dezelfde luier draagt als thuis. Ook dit bevordert het veilige en vertrouwde gevoel van thuis en verkleint het risico op vervelende en pijnlijke luiersuitslag. Ouders die kiezen voor het gebruik van katoenen wasbare luiers kunnen hun kind in deze luier naar de opvang brengen. Bij de eerste verschoning van het kindje zullen we een wegwerpluier om doen. Deze dienen ouders zelf mee te nemen.

De pedagogisch professionals hanteren de richtlijnen van het RIVM met betrekking tot het verschonen van de kinderen en denken daarbij aan hun persoonlijke hygiëne en die van de kinderen.

Kinderen die zelf naar het toilet gaan, worden gestimuleerd na iedere toiletgang hun handen te wassen.

Ook wanneer kinderen aan tafel gaan worden eerst de handen gewassen. Na het eten maken kinderen hun gezicht en handen schoon.

Mocht een kind nog niet zindelijk zijn dan wordt in overleg met de ouders afgesproken hoe de pedagogisch professional de zindelijkheid stimuleert. Te denken valt aan het op vaste tijden naar de wc laten gaan, complimenten geven als het goed gaat of eventueel een wc beloningskaart. Dit helpt alleen wanneer de ouders er ook actief mee zijn en reservekleding meegeven.

Bekend is dat sommige kinderen bij druk spelen en spanningen zoals voor het eerst naar school gaan, af en toe nog wel eens in de broek plassen. De pedagogisch professional stelt het kind gerust en helpt bij het verschonen.

Wanneer de zon volop schijnt, worden kinderen regelmatig ingesmeerd met beschermende zonnebrandcrème. Tussen 12.00 uur en 15.00 uur laten we de kinderen dan binnenspelen of buiten in de schaduw.

Kinderen mogen bij ons vies en nat worden. We gaan ervanuit dat ouders rekening houden in de kledingkeuze passend bij de weersomstandigheden, zodat buitenspel altijd mogelijk is. Hierbij geldt, dat de eigen kleren als reservekleren uw kind een prettiger gevoel kunnen geven dan het gebruik van leenkleding van de kinderopvang.

3.7.3 Ziekte

Als een kind ziek wordt, nemen we contact met ouders op en informeren we hen hoe het met het kind gaat. Afhankelijk van diverse factoren (moment van de dag, hoogte van de koorts, gedrag van het kind, besmettingsgevaar voor andere kinderen) kijken we wat er op dat moment nodig is en spreken we af of en wanneer het kind wordt opgehaald. Een belangrijke leidraad daarbij zijn de richtlijnen over gezondheid en infecties van de Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en eventuele voorschriften vanuit de overheid. Bij kinderen die extra medische zorg nodig hebben en bijvoorbeeld standaard medicijnen gebruiken, maken we concrete afspraken met de ouders. Wij volgen daarbij ons protocol Medicijnverstrekking en medische handelingen.

3.7.4 Slapen

De kinderen van de kinderopvang hebben de beschikking over slaapkamers om in te slapen. In deze kamer staan enkele bedden en/of stapelbedden. Afhankelijk van de leeftijd slaapt het kind boven of beneden in het stapelbed.

Alle kinderen die overdag slapen liggen zoveel mogelijk in een eigen bed. We gebruiken babyfoons.

Kinderen slapen in een (door de ouder meegebrachte) slaapzak. De reden hiervoor is dat het gebruik van een dekbed het risico op wiegendood kan verhogen.

Kinderen mogen met hun eigen kleine knuffel en/of speen slapen. Kleine baby's, die nog niet kunnen draaien, laten wij eventueel in een babywiegje op de groep slapen.

Kinderen die niet meer overdag slapen willen wij toch een rustmoment aanbieden. Zij snoezelen 's middags een halfuur tot een uurtje, zoveel mogelijk in de groepsruimte op snoezelbedden of houden zich bezig met een rustige activiteit.

We proberen rekening te houden met het slaapritme thuis. Soms blijkt dat het ritme op de kinderopvang toch anders wordt dan thuis, omdat het leven op de kinderopvang anders is dan thuis. We overleggen altijd met ouders wanneer het slaapritme aangepast moet worden, bijv. als een kind dat thuis 's middags niet meer slaapt op het dagverblijf toch elke keer in slaap valt.

Wij stimuleren het buitenslapen van de kinderen, omdat bewezen is dat het erg gezond voor kinderen is en dat kinderen die binnen moeilijke slapers zijn, juist buiten goed kunnen slapen. Kinderen slapen in kinderwagens of in speciaal hiervoor gemaakte bedhuisjes. Tijdens alle weertypen, behalve bij mist en extreem weer kunnen kinderen buiten slapen.

Buikligging en vastleggen van kinderen wordt door de GGD ontraden, omdat het risico's met zich meebrengt. In principe volgen wij daarom dit advies. Toch komt het voor, dat ouders heel graag willen dat hun kind op de buik slaapt of vastgelegd wordt, omdat het kind anders niet kan slapen. We zullen aan deze nadrukkelijke wens van de ouders wel tegemoetkomen, maar dragen niet de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid als er toch iets misgaat. Wij laten ouders dan ook een formulier ondertekenen waarin zij dit verzoek doen en zelf alle verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid dragen.

Ook het inbakeren van kinderen komt steeds vaker voor. Op advies van het Consultatiebureau bakeren ouders hun kind, dat slecht slaapt of een zogenaamde huilbaby is, in. Inbakeren gebeurt nooit op eigen initiatief van ons, maar alleen op verzoek van de ouders en nadat wij door de ouders geïnstrueerd zijn (aangezien inbakeren niet bij elk kind op dezelfde manier gedaan wordt). Ook bij het verzoek tot inbakeren zullen wij ouders een formulier (zoals hierboven beschreven) laten invullen.

3.8 Ontwikkeling

3.8.1 Observaties, de rol van de pedagogisch professional

Tijdens ons werk zijn we voortdurend aan het observeren; Hoe spelen kinderen? Zitten ze goed in hun vel? Speelt een kind veel alleen? Wat kan er aan de hand zijn? Maar soms is het ook gewoon leuk om kinderen in hun fantasiespel bezig te zien en te zien hoe ze dingen uitbeelden of onderling oplossen.

Het observeren heeft consequentie voor ons handelen als pedagogisch professional. Hierdoor kun je het aanbod aanpassen, omdat je merkt dat er bijvoorbeeld bepaalde behoefte aan "nieuwe" uitdagingen is. Ook heeft het consequentie voor de benadering van kinderen of hoe je met ze om moet gaan.

Signalering van het ontwikkelingsverloop gebeurt door middel van systematische observaties in dagelijkse situaties. In die situaties vindt de ontwikkeling plaats, dus daar moeten we zijn om betekenisvolle informatie te verkrijgen. Het gaat er niet alleen om welke zaken het kind heeft ontwikkeld, maar ook op welke manier. Dus niet alleen wat, maar ook hoe.

Door de inzet van een ontwikkelingsvolgsysteem worden de ontwikkelingen van baby's, dreumesen en peuters goed in kaart gebracht en kan van daaruit gericht gewerkt worden aan ontwikkelingsstimulering. De pedagogisch professional volgt het kind en weet, wanneer en op welke onderdelen zij het kind alleen extra in de gaten moet houden of wanneer zij in actie moet komen.

3.8.2 Overdracht basisschool

Het 5-tal in te plannen thema's per schooljaar (Uk & Puk 2.0) kunnen worden afgestemd met de onderbouwleerkrachten op activiteiten en het educatief aanbod in de groepen 1 en 2. Naast afstemming op aanbod tussen opvang en onderwijs kan er gezamenlijke scholing plaatsvinden.

De uitkomsten van het ontwikkelingsvolgsysteem gaan (na toestemming van de ouders op het inschrijvingsformulier) rechtstreeks naar de onderbouwleerkracht, waarna het toegevoegd wordt aan het leerling administratiesysteem Parnassys. Dit om een goede doorgaande lijn te garanderen. Binnen het IKC hebben we afgesproken dat wij alle, maar in het bijzonder doelgroepkinderen, die van de kinderopvang en peuteropvang naar groep 1 gaan, 1 maand van tevoren een zogenaamde "warme overdracht" geven. Zie hiervoor het document VVE beleid, Van peuter naar kleuter.

We evalueren jaarlijks ons VVE beleid met de gemeente, het managementteam en eens per jaar op locatieniveau met het team. Eventuele bijstellingen in het VVE beleid worden daarna doorgevoerd.

3.8.3 Gedrag volgmodel Oog! op de naschoolse opvang

Op alle naschoolse opvang locaties van Kits Primair worden de kinderen nog gevolgd met het gedrag volgmodel 'Oog!'. In de loop van het jaar 2026 ontwikkelen we een andere vorm van kinderopvang. Het is voor ons vooral belangrijk om het welbevinden en het gedrag van de kinderen in beeld te brengen.

3.8.4 Meldcode kinderopvang

Op alle Kits Primair locaties wordt de Landelijke Meldcode gehanteerd bij vermoeden van huiselijk geweld, kindermishandeling, een geweld- of zedendelict door een pedagogisch professional en seksueel grensoverschrijdend gedrag bij kinderen onderling. Hiervoor heeft iedere locatie een aandacht functionaris. Ter ondersteuning van de pedagogisch professionals kent Kits Primair een vertrouwenspersoon.

3.9 Pedagogisch handelen

3.9.1 Pedagogische visie en uitgangspunten

Om duidelijk te maken hoe Kits Primair met haar pedagogische visie omgaat, hebben we in het pedagogisch beleid een aantal pedagogische doelen vastgelegd. Zoals al eerder aangegeven, volgen we de vier pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven.

Deze doelen en PBS bepalen onze manier van werken. Een wettelijke vereiste is dat in het pedagogisch beleid de doelen van Riksen-Walraven in observeerbare termen omschreven wordt. Om aan deze wettelijke vereiste te voldoen hebben we concrete situaties beschreven per doel.

De vier pedagogische basisdoelen zijn:

1. Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving (*Heeft een kind het naar zijn zin?*);
2. Het bevorderen van persoonlijke competenties (*Heeft een kind iets geleerd/ontdekt dat zinvol voor hem is?*);
3. Het bevorderen van sociale competenties (*Heeft een kind met andere kinderen gespeeld?*);
4. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden (*Heeft een kind geleerd op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?*).

1. Het bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving:

Een kind dat zich veilig voelt, voelt zich goed en heeft energie en ruimte om te leren en zich te ontwikkelen. Zich veilig voelen is een basisbehoefte. Dit houdt in, dat de pedagogisch professional zich aanpast aan het niveau en de emotionele situatie van het kind. De pedagogisch professional geeft het kind de ruimte voor eigenheid en het zelf doen, in een gestructureerde invulling van de dag, waarbij een vast dagritme en rituelen duidelijkheid geven.

Het gevoel van veiligheid in de kinderopvang wordt o.a. bepaald door de houding en werkwijze van de pedagogisch professionals, zij zijn verantwoordelijk voor het bieden van een gevoel van geborgenheid. Het gevoel van geborgenheid wordt bepaald door de inrichting, de groep, de routines, de rituelen en de activiteiten.

We eten samen en creëren zo een groepsgevoel. Daarnaast blijft er ook veel aandacht voor het individuele kind, bijvoorbeeld tijdens verschoonmomenten, voorlezen of het spelen van een spelletje.

De pedagogisch professionals begroeten alle kinderen persoonlijk en zorgen ervoor dat ze zoveel mogelijk in het zicht van de kinderen blijven. Er wordt respectvol met de kinderen gecommuniceerd zonder stem verheffen. We complimenteren, geven gerichte positieve feedback aan de kinderen en leven zelf goed gedrag voor. Ook non-verbaal laten we weten dat een kind er mag zijn, dit doen we door het geven van een aai over de bol of een knipoog.

We bieden structuur door het stellen van regels en grenzen deze zorgen voor duidelijkheid, waardoor kinderen veiligheid ervaren. Rituelen en routines dragen hier ook sterk aan bij. Het verjaardag ritueel, of de routine van het ophalen van school geeft houvast. Ook concrete symbolen ondersteunen een gevoel van zekerheid. Kinderen moeten weten wat er gaat gebeuren en wat ze mogen doen. We leggen zoveel mogelijk uit hoe, wat, waar, wanneer.

De pedagogisch professionals 'lezen' de gemoedstoestand van kinderen in allerlei situaties om deze adequaat te kunnen benoemen. Waarbij het benoemen bij zeer jonge kinderen vooral gaat over het benoemen van individuele gevoelens en bij de wat oudere kinderen om het benoemen van gedeelde gevoelens van verschillende kinderen.

We respecteren de autonomie van het kind door de ruimte te geven om zichzelf te zijn, om eigen keuzes te maken en zelfinitiatieven te nemen. De kinderen mogen hun eigen grenzen ontdekken en we willen luister naar hun ideeën en behoeften. We helpen daar waar nodig, troosten, bieden de kinderen succeservaringen, geven het zelfvertrouwen en laten het kind voelen dat we er voor ze zijn.

Alles zal meespelen dat het kind een fijne dag heeft en zich durft te ontwikkelen.

Op momenten wanneer er wordt gewerkt met een combigroep (0 tot 13 jaar) zijn er specifieke aandachtspunten met betrekking tot de allerjongsten voor de pedagogisch professional, zoals:

De ruimte: Er wordt gezorgd voor een rustige plek waar een jong kind zich eventueel terug kan trekken om rustig te spelen. Dit kan afgescheiden zijn, maar kan ook een duidelijk herkenbare speelplek zijn bijvoorbeeld op een speelkleed.

Pedagogisch handelen: Wanneer er meerdere pedagogisch professionals op de groep staan, verdelen zij zich zo mogelijk qua aandacht en zorg over de verschillende leeftijdsgroepen. De pedagogisch professionals beschermen in principe alle kinderen met hun aandacht en zorg, maar in het bijzonder de allerjongsten. Door goed te observeren weten zij wanneer extra zorg, aandacht of bescherming nodig is.

Activiteiten: De drukke speelactiviteiten zijn zo mogelijk buiten of in de speelgang of het speellokaal. Daar kunnen de oudere kinderen hun energie kwijt.

Groep: In de praktijk blijkt dat oudere kinderen zich erg verantwoordelijk voelen voor de jongsten. Oudere kinderen passen automatisch hun gedrag aan in de buurt van de jongsten. Dit is een positief effect van het samenvoegen van leeftijdsgroepen. Zij mogen met hen spelen, maar kunnen de jongsten niet verzorgen, zoals tillen, verschonen of het naar bed brengen.

Uiteindelijk zal de aandacht en de sensitieve houding van de pedagogisch professional de beste bescherming zijn voor de emotionele veiligheid van de kinderen.

2. Het bevorderen van persoonlijke competenties:

Kinderen krijgen de ruimte om hun eigen persoonlijke identiteit te ontwikkelen. Ze moeten kunnen ontdekken wie ze zijn, wat ze kunnen en wat ze willen!

De persoonlijke competenties helpen een kind om de wereld te ontdekken en zich te ontwikkelen. Ze geven de mogelijkheid om vaardigheden onder de knie te krijgen en zelfvertrouwen op te bouwen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het leren van taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden.

3. Het bevorderen van sociale competenties:

Met het begrip sociale competentie bedoelen we sociale kennis en vaardigheden.

Bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, jezelf presenteren, conflicten voorkomen en oplossen, voor jezelf opkomen, of het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

Het contact met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen zorgt voor het ontwikkelen van de sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

De pedagogisch professionals begeleiden de kinderen in hun interacties, om zo spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden bij te brengen. We zijn bewust van onze voorbeeldrol. We zorgen voor een kansrijke omgeving en actieve situaties.

4. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden:

Leren wat wel en niet mag: wanneer is je gedrag sociaal acceptabel? Er zijn veel ongeschreven gedragsregels in de kinderopvang; je mag een ander geen pijn doen, samen opruimen, zuinig op elkaars spullen zijn, eerlijk zijn, respect voor de natuur, mooie dingen maken, om de beurt, etc. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen

proberen we ze bij te brengen hoe ze kunnen functioneren in een groter geheel: in de groep, in de maatschappij.

Door een warme, voorspelbare en autonomie-ondersteunende begeleiding, ervaren kinderen een veilige basis van waaruit ze de wereld kunnen verkennen. We laten de kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden maar ook met de gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving.

3.9.2 Corrigeren, belonen, straffen binnen de PBS aanpak

PBS is een effectief gebleken, doelmatige, IKC-brede aanpak voor kinderen, die zich richt op het versterken van gewenst gedrag en op het voorkomen van probleemgedrag. PBS is een 'kapstok' waaraan alle interventies en methoden die met gedrag te maken hebben in een IKC opgehangen kunnen worden. Dingen die goed werken, worden vastgelegd en geïntegreerd in PBS. Dit zorgt ervoor dat succesvolle dingen niet verloren gaan.

De kernprincipes die wij bij PBS hanteren, zijn:

- Ontwikkel duidelijke gedragsverwachtingen
- Communiceer en voorleef (onderwijs) je verwachtingen
- Herken en bekrachtig gewenst gedrag
- Minimaliseer de aandacht voor ongewenst gedrag
- Wees duidelijk en consequent met de gevolgen

Net als 'gewone' vakken als taal, rekenen en biologie, kun je kinderen gewenst gedrag leren, door duidelijk en consequent te zijn in wat je van hen verwacht. Hiervoor worden methoden aangereikt op het niveau van het IKC, de groep en de individuele leerling.

Corrigeren gebeurt vanuit een positieve instelling. Hierbij vinden we het belangrijk aan te geven wat we van een kind verwachten in plaats van aan te geven wat het kind niet moet doen. Alle pedagogisch professionals worden betrokken bij het formuleren van de waarden van ons IKC en bij de uitvoering van de verschillende interventies. De gedragsverwachtingen worden benoemd, voorgedaan, herhaald en visueel gemaakt. Zo weten de kinderen hoe het gedrag behorende bij de gedragsverwachting er concreet uitziet. De nadruk ligt op het gewenste gedrag!

Gewenst gedrag wordt beloond met complimenten. De aandacht voor ongewenst gedrag wordt minimaal gehouden. Pedagogisch professionals werken actief aan een verhouding van 4:1. Dat betekent vier positieve bekrachtigers tegenover één correctie. Bekrachtigen gebeurt met name door het geven van complimenten gekoppeld aan gewenst gedrag.

Ongewenst gedrag corrigeren we met een positief gestelde correctie ('rustig lopen' is positief gesteld, het benoemt het gewenste gedrag en 'niet rennen' is negatief gesteld, het benoemt het ongewenste gedrag). We corrigeren op het moment zelf, zodat kinderen de koppeling kunnen maken met hun eigen gedrag. Correcties geven we nabij het kind, met oogcontact en/of fysiek contact, en op een rustige toon. Het gedrag wordt hierin losgekoppeld van het kind.

Straffen is een negatieve correctie. Dit willen we vermijden. Met straffen bouw je niet aan een goede relatie, het geeft een negatieve sfeer. Van straffen leren kinderen niet veel, het effect is kort en zeker niet blijvend. Positief stimuleren is een veel zinvoller alternatief. Als een kind op de naschoolse opvang duidelijk grensoverschrijdend gedrag laat zien dan wordt dit door de pedagogisch professionals geregistreerd op een gedrag incidentenregistratie en ingeleverd bij de intern begeleider van de school.

3.9.3 Groepsregels en –afspraken

Voor correcties heb je als basis duidelijke, zinvolle en positief gestelde regels nodig. Kinderen moeten weten waarom deze regels gesteld zijn, pas dan kunnen ze betekenisvol voor hen zijn. We bieden daarom momenten aan waarin goed gedrag geoefend kan worden, kinderen weten zodoende hoe gedragsverwachtingen er concreet (gedragsverwachtingskaarten worden toegepast binnen het onderwijs) uitzien.

3.9.4 Pesten

In onze PBS-aanpak streven we ernaar om pesten te voorkomen, op het IKC wordt pesten niet getolereerd. Wij werken daarom met een anti-pest protocol.

3.9.5 Kinderparticipatie

We hebben oog voor het welbevinden van onze kinderen en hechten waarde aan de autonomie van het kind. Dat betekent dat kinderen de ruimte krijgen om mee te denken, mee te beslissen, eigen keuzes te maken en medeverantwoordelijk zijn. Iedere naschoolse opvang-locatie heeft een vorm van kindparticipatie of is deze aan het ontwikkelen. Hierdoor bevorderen we het democratisch burgerschap. Kinderparticipatie kan plaatsvinden door het vormen van een kinderraad, een kinderkrant, zelf samengestelde groepsregels, eigen initiatieven voor activiteiten, een ideeënbus enz.

3.10 Ouders

3.10.1 Verantwoordelijkheid

De contacten tussen pedagogisch professionals en ouders zijn van essentieel belang. Ouders en pedagogisch professionals hebben een gedeelde verantwoordelijkheid, waarbij de wensen van de ouders uitgangspunt zijn voor de opvang. Wederzijdse informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

Bij de inschrijving en intake worden gegevens van het kind en van de ouders genoteerd. Aan het eind van de dag, of het dagdeel, wanneer de ouders hun kind komen halen, is er informeel contact tussen de ouders en de pedagogisch professionals.

Kits Primair maakt voor oudercontacten gebruik van een ouderportaal. Via dit portaal kunnen bijvoorbeeld ziekmeldingen doorgegeven worden, maar kunnen pedagogisch professionals en ouders ook informatie uitwisselen.

Ouders zijn bij het halen en brengen van de kinderen verantwoordelijk voor hen. Ouders melden kinderen af via het ouderportaal wanneer het kind ziek is of geen gebruik maakt van de opvang op die dag, dit is belangrijk i.v.m. de inzet van personeel, maar vooral natuurlijk omdat het kind wordt verwacht.

3.10.2 Groepsapp KidsAdmin voor de pedagogisch professional

Alle groepen werken met de groepsapp van KidsAdmin, waarin de pedagogisch professional alles noteert wat van belang is om te weten voor andere collega's, zoals gemaakte afspraken met ouders, belangrijke informatie over de kinderen en andere organisatorische berichten.

Als ouder van Kits Primair ontvangt u zoveel mogelijk digitale berichten. Berichten worden via het ouderportaal verstuurd.

3.10.3 Oudergesprekken

Wanneer een ouder behoefte heeft aan een gesprek over de ontwikkeling van zijn/haar kind kan er altijd een afspraak worden gemaakt.

Wanneer een ouder over het kind of de gang van zaken op de naschoolse opvang wil spreken met de pedagogisch professional, dan kan dit bij het ophalen van het kind, of er kan een afspraak gemaakt worden voor een rustig moment. Rond de verjaardag van het kind vindt er een 10 minuten gesprek met ouders plaats. Bij een doelgroepkind zal dit tweemaal per jaar plaatsvinden. De mentor van het kind plant hiervoor een afspraak met ouders.

Naar aanleiding van het gedragsvolgsysteem 'Oog! op jou' op de naschoolse opvang worden ouders 1 keer per jaar uitgenodigd voor een 10 minuten gesprek met de betreffende mentor over het welbevinden van hun kind(eren).

3.10.4 Oudercommissie

Op het IKC is een oudercommissie actief of vindt er een alternatieve ouderraadpleging plaats. Ouders hebben inspraak in de gang van zaken op het IKC en namens de ouders geeft de Oudercommissie (OC) advies. Vanuit de Oudercommissie kan een ouder zitting nemen in de Centrale Oudercommissie (COC) van Kits Primair die overlegt met de directeur-bestuurder en adviseert over beleid dat Kits Primair breed wordt ingevoerd. Nieuwe ouders kunnen zich aanmelden voor de OC.

3.10.5 Klachtenprocedure

Klachten willen we graag zo goed mogelijk oplossen. Heeft u een klacht, bespreekt u dit dan met de pedagogisch professional, of de IKC-directie van de locatie.

Mocht uw klacht binnen de opvang niet naar tevredenheid worden afgehandeld dan kunt u gebruik maken van de externe klachtenprocedure. De Wet kinderopvang bepaalt dat elke kinderopvang aangesloten moet zijn bij De Geschillencommissie en het daaraan verbonden Klachtenloket Kinderopvang (www.klachtenloket-kinderopvang.nl). Hier kunt u terecht voor informatie, advies, bemiddeling, mediation van en door medewerkers van het klachtenloket en/of een bindende uitspraak door De Geschillencommissie.

3.10.6 Tot slot

De inspectierapporten van de GGD zijn te vinden op de website van Kits Primair, www.kitsprimair.nl. Overige informatie kunt u vinden op www.ggddrenthe.nl